Welkom in Baardegem

Beste nieuwe dorpsgenoot,

Je hebt ervoor gekozen om in Baardegem te komen wonen. Je zal snel merken dat dit dorp tal van troeven heeft. Baardegem is niet alleen een landelijke en groene gemeente, het is tevens een dorp met een rijk verenigingsleven en een plaats waar jong en oud nog echt kunnen genieten. We willen je graag uitnodigen om maximaal van je nieuwe leefomgeving gebruik te maken. Ga eens naar de plaatselijke bakker of slager, bezoek een van de vele eetfestijnen, drink eens een pintje in het café om de hoek of sluit je aan bij een van de talloze verenigingen. Je zal merken dat je op die wijze snel wordt opgenomen in de Baardegemse gemeenschap.
Als nieuwe inwoner willen we je met deze infobrochure graag een ruggensteuntje geven door je enige historische achtergrondinformatie te verstrekken over je nieuwe woonplaats, je wat wegwijs te maken in het dorp en je tal van nuttige adressen mee te geven. Neem zeker ook even een kijkje op de website van de Baardegemse Dorpsraad (www.dorpsraad-baardegem.be). Je vindt er recente inlichtingen over zaken die je als (nieuwe) inwoner aanbelangen.

Een beetje geschiedenis

Wellicht is de naam Baardegem een samenstelling van de persoonsnaam Bardo en heim, wat een oud woord is voor woonplaats. “Bardingaheim”, door de jaren heen omgevormd tot Baardegem, verwijst dus naar de woonplaats van de lieden van Bardo. Sinds het verdrag van Meersen (870) lag Baardegem in de pagus Bracbatensis en meer bepaald in het graafschap Asse. Baardegem bleef vele eeuwen een deel van Brabant. Pas na de Franse revolutie werd Baardegem overgeheveld naar het Schelde-departement, dat later de provincie Oost-Vlaanderen werd. Bij de fusie van gemeenten werd Baardegem vanaf 1 januari 1977 bij de stad Aalst gevoegd.
Meer informatie over geschiedkundige feiten in de regio kan je vinden op de website van de heemkundige kring:
www.defaluintjes.be

De Faluintjes

Baardegem is net zoals Herdersem, Meldert en Moorsel een Faluintjesgemeente. De herkomst van het woord “Faluintjes” is niet volledig duidelijk. Het kan afgeleid zijn van het middeleeuwse “falloerden” (takkenbossen). In het verleden werden takkenbossen immers gebruikt om drassige stukken grond doorwaadbaar te maken. Het woord “Faluintjes” zou dan verwijzen naar het vochtige karakter van een deel van de regio en/of de beschikbaarheid van wilgen- en essenhout. Andere bronnen menen dat “Faluintjes” een verbastering is van het Franse woord “Falun” (schelpenmergel). “Faluintjes” zou dan een verwijzing inhouden naar de kalkzandsteenlaag die in de streek aanwezig is en die in het verleden werd ontgonnen.

Jan Frans Vonck, een bekende dorpsgenoot

Op 29 november 1743 werd Jan Frans Vonck geboren te Baardegem. Hij was de zoon van een welgesteld boerenechtpaar en werd na zijn rechtenstudies een succesvol advocaat te Brussel. In het voorjaar van 1789 werd hij lid van het geheim genootschap “Pro aris et focis” (vrij vertaald “voor outer en heerd”), waarin een opstand tegen keizer Jozef II werd voorbereid. Deze keizer wenste belangrijke administratieve en godsdienstige hervormingen door te voeren waar zowel de burgerij als het gewone volk evenwel tegen waren gekant. Het ongenoegen gaf uiteindelijk aanleiding tot een revolutie. Jan Frans Vonck is, naast generaal Jan Andries vander Mersch en Hendrik van der Noot, één van de bekendste leiders van de Brabantse omwenteling. Nadat op 27 oktober 1789 het leger van keizer Jozef II te Turnhout door een patriottenleger was verslagen en vervolgens nog een aantal overwinningen werden geboekt door de opstandelingen, verlieten de landvoogden, samen met de Oostenrijkse overheden en ambtenaren Brussel. Na hun overwinning op het Oostenrijkse leger kwam het tot een breuk tussen Hendrik van der Noot, die aan het hoofd stond van de Statisten, en Jan Frans Vonck, die een meer democratisch centraal staatsbestel wenste in te voeren. Zijn ideeën beschreef Jan Frans Vonck in de in 1790 verschenen Considérations impartiales sur l’ état actuel du Brabant. Uiteindelijk moesten de Vonckisten het onderspit delven en werden zij vervolgd door de aanhangers van Hendrik van der Noot. Jan Frans Vonck overleed te Rijsel op 1 december 1792. Hij werd evenwel begraven te Baardegem. Een plaket aan de kerk van Baardegem verwijst naar zijn laatste rustplaats en op het plein achter de kerk is een beeld aangebracht dat verwijst naar de aanwezigheid van de jonge Jan Frans Vonck in het dorp. De straat waar zijn ouderlijk huis stond werd ook naar hem genoemd.

Bezienswaardigheden in Baardegem

De voornaamste bezienswaardigheid in Baardegem is de Sint-Margareta-kerk. Een laat-romaanse driebeukige basilicale kerk met vlak afgesloten koor en Westertoren waaraan vroeg-gotische en barokke elementen zijn toegevoegd. Verder heeft Baardegem nog een mooie beschermde pastorie met een vrij toegankelijke tuin, waarin een speeltuintje is ingericht. Ook zeker de moeite waard om even te bekijken zijn de oude boerderijen en de mooi onderhouden (veld)kapelletjes die je overal in Baardegem tegenkomt.
Het vroegere station van Baardegem werd volledig gerestaureerd en is nu een taverne die zeker een bezoekje waard is.
Baardegem heeft tevens nog veel natuur. Loop even door de akkers en bossen en observeer de fauna en flora.

Festiviteiten in Baardegem

In Baardegem is bijna elke week wel iets te beleven. Eetfestijnen, fuiven, sportwedstrijden, toneelvoorstellingen, optredens van de harmonie, ouderenwerking, tentoonstellingen, voordrachten, wandelingen…
Er is voor elk wat wils. Activiteiten waar je als nieuwe inwoner niet mag ontbreken zijn de Margrietkermis, de Pikkeling en de Faubourgkermis.

Margrietkermis
Op 20 juli is er jaarlijks een ommegang ter ere van de heilige Margareta. Na de processie kan je genieten van de kermisattracties rond de kerk en proeven van de speciaal voor de gelegenheid gebakken Margrietkoeken.

Pikkeling
Elk jaar wordt afwisselend in één van de vier Faluintjesgemeenten rond het laatste weekend van juli de Pikkeling (ook Pikfeesten genoemd) georganiseerd. De Pikkeling is een gratis toegankelijk internationaal folkloristisch oogstfeest.
Meer info: www.faluintjes-pikkeling.be

Faubourgkermis
De vierde week van augustus wordt in Baardegem steeds uitbundig gefeest. Kermisattracties, een kleinvee jaarmarkt, een avondmarkt, fuiven, allerhande optredens, een tractorrondrit, een optocht van de jaarmarktgroepen… in Baardegem noemen we dit Faubourgkermis.
Meer info: www.baardegemfaubourg.be

scouts Baardegem

Verenigingsleven in Baardegem

In Baardegem zijn tal van verenigingen actief. Wil je aan sport doen, verkies je toneel, zegt muziek je iets of opteer je voor zuiver amusement… je vindt zeker iets naar je gading. Alle verenigingen opsommen is bijna onbegonnen werk. De contactgegevens van vele verenigingen kan je terugvinden op de website van de stad Aalst (www.aalst.be) of van zaal Ons Huis (www.onshuis-baardegem.be). Wil je je aansluiten bij een jaarmarktgroep dan kan je best terecht bij het Faubourgcomité dat je verder wegwijs kan maken (www.baardegemfaubourg.be).
Een aantal verenigingen heeft ook een eigen website waar je alle nuttige info kan vinden.

Zelf iets organiseren in Baardegem

In Baardegem zijn er verschillende zalen waar je een activiteit kan organiseren:
Parochiehuis: (Baardegem-Dorp, links naast pastorij):
De zaal kan online worden gereserveerd.
(https://sites.google.com/site/phbaardegem/Home)
Polyvalente zaal: (Baardegem-Dorp, rechts naast pastorij):
De zaal kan worden gehuurd via de diensten van de stad Aalst.
(http://aalst.be/default.asp?siteid=1&rubriekid=537&artikelid=1105)
Zaal Ons Huis: Rampelberg 118, Tel: 052 35 75 62.
Koken met Klaas: Baardegem-Dorp 88 Tel: 0478 45 84 29.
(zie ook: www.kokenmetklaas.be)
Ook in
De Kastelein: (Baardegem-Dorp 35) en
’t Stationneken: (Spoorstraat 1) kan je, na afspraak met de uitbater, terecht voor een vergadering of voor bepaalde festiviteiten.

Baardegem voor dummies

Als nieuwkomer in Baardegem zal je wellicht worden geconfronteerd met een aantal termen of verwijzingen die voor de geboren en getogen Baardegemnaar duidelijk zijn maar voor jou wellicht veel minder.
Om je wat bijstand te bieden deze toelichting.

- Vaak wordt bij een routebeschrijving gerefereerd naar hoevenamen:

De Loereman: voormalige hoeve op de kruising van de Jan Frans Vonckstraat en de Seepscherf.
Roggemanshof: (ook 't Jesuïetenhof, Plassenshof of Hof ter Linde): hoeve aan de kerk (Baardegem-Dorp 54)
De Seepscherf: hoeve in de gelijknamige straat waar je seizoensfruit kan aankopen (Seepscherf 71)
Smoilers hof: (verwijzing naar vroegere maalderij):
voormalige hoeve in de Eerdegemstraat (Eerdegemstraat 67)
• een verwijzing naar (al dan niet verdwenen) cafés is ook altijd populair bij routebeschrijvingen:
De Goei Tien: aanduiding van het kruispunt Eerdegemstraat - Schuurken, waar vroeger het gelijknamige café werd uitgebaat
Maxens: voormalig café op de hoek van de Opwijkstraat en de Seepscherf. Dit café was vroeger een begrip in Baardegem en was internationaal bekend omwille van de wielerwedstrijd die doorheen het café ging.
Ons Huis: café met zaal van en voor de Baardegemse bevolking (Rampelberg 118)
De Rita: voormalig café aan de kapel van de heilige Rita (Margrietstraat 47)
•Verwijzingen met eigennaam die populair zijn:
Aan Fies: verwijst naar de plaats waar Molens Fies stonden, een voormalige maalderij (Baardegem-Dorp 59)
Aan Van Mulders: verwijst naar de hoeve van Van Mulders (kruising Rampelberg met Elderberg 72)
Aan Nuelant: verwijst naar drankencentrale Nuelant (Baardegem-Dorp 99)
Aan Pollyn: verwijst naar het huis Pollyn, een voormalige brouwerswoning aan de kerk (Baardegem-Dorp 41)
• Andere verwijzingen:
Den Achtersten bos: Rampelberg (aan de vroegere woning De Bie: Rampelberg 41)
Den Berg: Europastraat aan de grens met Meldert
De vliegtoren: verwijzing naar een vroeger lichtbaken voor het luchtverkeer in de Bosstraat
Leireken: vroegere spoorwegbedding die nu een fietspad is tussen Aalst en Londerzeel, genoemd naar de vroegere machinist van de stoomtrein (Valeir)

Nuttige adressen

Politie Baardegem: de wijkinspecteur heeft geen kantoor te Baardegem.
Hij is bereikbaar op het nummer 0471 70 00 24.
Politie Aalst: Beekveldstraat 29, 9300 Aalst. Tel. 053 73 27 27.

Huisarts
Tijdens het weekend en op feestdagen is steeds een arts bereikbaar bij de Huisartsenwachtpost regio Aalst, Leopoldlaan 44, 9300 Aalst.
Tel. 0900 69 018 (van vrijdagavond 19 uur tot maandagochtend 8 uur en op feestdagen vanaf 19 uur de avond voor de feestdag tot de ochtend na de feestdag 8 uur)

Tijdens de week van 19 uur tot 8 uur bellen naar hetzelfde nummer 0900 69 018, je wordt dan doorverbonden met de dokter van wacht van de wachtkring Faluintjes.

Apotheek
Wachtdienst: 0900 10 500

Tandarts
Wachtdienst: 053 70 90 95

Veearts
Wachtdienst: 053 78 13 04

Vele andere nuttige adressen (bakker, slager, bank, verzekeringen, technici, kinderopvang, vastgoedkantoor, enz...) kan je terugvinden op **www.dorpsraad-baardegem.be onder de rubriek "Informatie". of op onze facebookpagina Dorpsraad Baardegem.**